

Verzuimpreventie (memo maart 2019)

Aanleiding

Binnen de regio Noord-Kennemerland lukt het steeds beter om (dreigende) thuiszittende jongeren in beeld te krijgen en ondersteuning te bieden. Scholen nemen daarin hun regierol en proberen zo vroegtijdig mogelijk met betrokkenen om tafel te gaan. Doel is om geen enkele jongere langer dan drie maanden thuis te laten zitten zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

Het merendeel van de leerlingen die binnen ons samenwerkingsverband thuiszitten bestaat uit jongeren die geoorloofd thuis zitten (45%). In de meeste gevallen kunnen J&G en de JGZ in nauwe samenwerking met de school veel voor een dergelijke jongere betekenen.

De diverse rollen en verantwoordelijkheden van leerlingen, ouders, school, samenwerkingsverband, leerplicht, J&G VO team en JGZ staan omschreven in het protocol voor thuiszittende leerlingen¹ en zijn verder uitgewerkt in de Handelingsgerichte aanpak Schoolverzuim².

Knelpunten

De rol van de JGZ is hierbij een knelpunt. Vanuit de gemeente ontvangen zij geen aanvullende financiering om structureel bij ziekteverzuim ingezet te kunnen worden. Dit betekent dat de handelingsgerichte aanpak zoals het samenwerkingsverband deze met alle ketenpartners voor ogen heeft niet ten uitvoer gebracht kan worden. Alleen wanneer de agenda van de jeugdarts en/of jeugdverpleegkundige het toelaat kunnen zij door een school ingezet worden bij de aanpak van ziekteverzuim. Een structurele en duurzame oplossing voor dit probleem is noodzakelijk³. Wanneer de JGZ niet ingezet kan worden zal het doel geen enkele jongere langer dan drie maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg niet behaald kunnen worden.

Een tweede knelpunt is de verzuimregistratie en het snel daarop kunnen anticiperen binnen de scholen. Elke school binnen het samenwerkingsverband werkt conform het verzuimprotocol⁴. De organisatie van de verzuimregistratie is op elke school anders ingericht. Op de ene school is er een vast persoon die elke dag de

---

¹ <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

² <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

³ Zie ook het advies van Marc Dullaert; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/01/29/de-kracht-om-door-te-zetten>

⁴ <https://www.swvnoord-kennemerland.nl/articles/361>

verzuimtelefoontjes aan neemt, de absentregistratie in Magister controleert en mentoren stimuleert om een verzuimgesprek met betreffende leerling te voeren. Op een andere school ligt de taak om de mentoren te activeren bij de teamleider of bestaat de taak helemaal niet. Soms vinden mentoren het voeren van verzuimgesprekken niet bij hun takenpakket horen. De mensen die het verzuim registreren en in kaart brengen ervaren dit als een groot knelpunt.

Inzetten op preventie met M@ZL

Individuele aandacht voor verzuim in een vroegtijdige fase door school zelf leidt tot een afname van het schoolverzuim. M@ZL (Medische Advisering Ziekgemelde Leerling)⁵ is een effectieve methodiek voor een integrale aanpak van ziekteverzuim bij scholieren.

Ziekteverzuim is wat omvang betreft een groter probleem dan spijbelen, zoals ook uit de cijfers van het samenwerkingsverband blijkt. M@ZL brengt deze groep leerlingen in beeld die met de juiste aandacht en begeleiding geholpen zijn.

De interventie M@ZL is in 2017 door de Erkeningscommissie Interventies erkend als 'eerste aanwijzingen voor effectiviteit'.

Investering

Samenwerkingsverband en GGD zijn er gezamenlijk van overtuigd dat de interventie M@ZL een preventieve werking zal hebben en zal bijdragen aan het terugdringen van geoorloofd ziekteverzuim en daarmee het aantal (dreigend) thuiszittende jongeren. Daarvoor is o.a. uitbreiding van formatie JGZ nodig.

Beide partijen zijn daarom voornemens om

- a. Het huidige verzuimproject op de 7 vo-scholen te continueren door financiering uit de VSV middelen, waarbij een verbeterslag plaats vindt op:
  - de verzuimregistratie;
  - het voeren van verzuimgesprekken door mentoren; en
  - de afstemming tussen JGZ professionals en scholen.
- b. Een gezamenlijk voorstel neer te leggen bij de gemeenten voor een structurele financiering van de uitrol van M@ZL op alle vo-scholen in de regio met ingang van schooljaar 2020-2021.

Dit vraagt:

- Dat in aansluiting op de schoolorganisatie een aanjager 'preventie ziekteverzuim' wordt aangesteld die er voor zorg draagt dat:
  - er dagelijks een sluitende ziekteverzuimregistratie is. De scholen hebben hun verzuimregistratie op orde en leveren alle relevante verzuimcijfers aan bij de aanjager verzuimpreventie op afgesproken tijdstippen;
  - de mentoren in staat zijn / getraind worden om gerichte gesprekken over verzuim met leerlingen en ouders te voeren. Mentoren worden gestimuleerd (en eventueel verplicht) om de scholing 'verzuimgesprekken voeren' te volgen en krijgen hiervoor voldoende tijd;

---

⁵ <https://www.ggdwestbrabant.nl/mazl>

- hij/zij handelt indien de aanpak op verzuim stagneert (hiervoor is mandaat nodig);
  - er een plan voor de school is op bovenstaande punten en er aandacht is voor signalen en knelpunten en het doen van verbetervoorstellen;
  - in staat is een training gespreksvoering (ziekte)verzuimgesprekken te geven aan mentoren.
- Dat er een poule van medewerkers vanuit het swv, de scholen (de aanjagers) en de JGZ wordt opgeleid die een basistraining gesprekstechniek (ziekte-)verzuimgesprekken kunnen geven aan mentoren op school- of regioniveau. De scholen, het samenwerkingsverband en de JGZ wijzen medewerkers aan die de trainde-trainer scholing volgen (en die daarna de competenties hebben om de mentor-scholingen te geven);
  - Dat de JGZ één contactpersoon aanwijst voor de scholen. Deze contactpersoon heeft tevens een functie als aanjager binnen de JGZ indien signalen rondom ziekteverzuim onvoldoende snel worden opgepakt;
  - De scholen en de JGZ wijzen een functionaris met beslissingsbevoegdheid aan waar de contactpersonen/aanjagers van de eigen organisatie naar toe kunnen escaleren bij stagnaties en knelpunten;
  - Bestuurlijk draagvlak en instemming van alle vo-scholen in de regio - ook welke momenteel niet deelnemen aan het project - om samen met de GGD een voorstel neer te leggen bij gemeenten om M@ZL uit te rollen binnen de hele regio.

Netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Ziekteverzuim

De Netwerkgroep Handelingsgerichte Aanpak Ziekteverzuim⁶ adviseert de besturen om in te zetten op de M@ZL aanpak en te investeren in preventie. Op dit moment vragen de thuiszittende leerlingen veel van de tijd en inzet van de ondersteuningsteams op scholen. Door duurzaam te investeren in preventie zal dit zich op termijn uitbetalen in minder tijdsinvestering voor de ondersteuningsteams.

Update maart 2020

27-01-2020	GGD, SWVNK en gemeenten hebben implementatieplan opgesteld
27-01 t/m 03-02 2020	Uitwerking plan en herziene begroting + indienen bij gemeenten
18-03-2020	Bespreking plan in kernberaad
April 2020	Plan wordt voorgelegd aan colleges. Let op: dan pas definitief!
April 2020	Vorbereiding implementatie M@ZL op deelnemende scholen fase 1
September 2020	Start project M@ZL, beëindiging PPAZ

Invoering M@ZL in fasen

Om de begroting van de diverse gemeenten te ontzien is er gevraagd om M@ZL in fasen in te kunnen voeren. Invoering gebeurt in 3 fasen.

---

⁶ Leden: Selina Holsteijn (RMC), Hester Piepenbrink (leerplicht), Gerard Koopman (PCC), Pepijn Verbeek (De Viaan), José van der Meulen (Focus), Maudy Kerssens (GGD), Vincent Fafieanie (Nji), Birgit Eikelenboom (samenwerkingsverband), Irma de Wit (samenwerkingsverband).

Fase	Tijdvak	Aantal scholen	Scholen
	Sept. 2020	7 locaties, project PPAZ stopt	ARH, Clusius Alkmaar, Clusius HHW, de Viaan, JA H/V, JA VMBO, PCC Oosterhout
1	Sept.2020-Sept. 2021	9 locaties SWVNK (PPAZ+2)+1 school Castricum Totaal aantal leerlingen 6916	ARH, Clusius Alkmaar, Clusius HHW, de Viaan, Focus, JA H/V, JA VMBO, PCC Oosterhout, Trin. HF, Clusius Castricum
2	Sept.2021-Sept. 2022	9 locaties SWVNK + 1 school Castricum Totaal aantal leerlingen 6911	BSG, Huygens U. JA Langedijk, PCC Heiloo, PCC Lyceum, PCC Fabritius, Willem Blaeu, Spinaker BAP-Werk, vd Meij, Bonhoeffer
3	Sept.2022-Sept. 2023	8 locaties SWVNK + 1 school Castricum Totaal aantal leerlingen 6560	Heliomare de Ruimte, Heliomare Alkmaar, Huygens Bergmolen, Murmellius, PCC Bergen, Spinaker Alkmaar, SDCA, Trin. JB, JPT
		Indeling op basis van <ul style="list-style-type: none"> - Evenredige spreiding over de gemeenten regio Alkmaar, deelname alle gemeenten. - Lineaire stijging budget, samenhang met leerlingen aantallen - Aansluiten bij motivatie en capaciteit scholen - Aantal thuiszitters/problematiek 	

Hoe ziet een implementatie eruit (wie doet wat?)?

Uitgebreide versie is te lezen in Implementatieplan M@ZL regio NK 20200305.

Vorbereiding

- Deelname 'Train de trainer' door GGD en (eventueel) schoolmedewerkers;
- Inleveren implementatieplan mentortrainingen.

Start

- Ureninzet jeugdarts passende bij M@ZL;
- Verzuimregistratie op orde;
- Mentortrainingen.

Afronding

- Twee maal evaluatie per schooljaar (één maal intern, één maal swv-breed);
- Jaarplanning volgend schooljaar.

Mentortrainingen

Mentortrainingen (8 deelnemers per keer), 3 arrangementen

- A. GGD medewerker geeft training op GGD locatie, aanmeldingen via GGD. Aan de orde wanneer je groep niet vol krijgt;
- B. GGD medewerker geeft training op school. Aanmelding deelnemers via school;
- C. Schoolmedewerker geeft training op school. Aanmelding deelnemers via school;
- D. Via professionaliseringsaanbod swv voor scholen uit fase 2 en fase 3.